

Markus 1, 14-20

HA 30 januari 2000

Gemeente van Jezus onze Heer,

Wie zondags naar de kerk gaat, die laat zijn netten achter.

Net als Simon en Andreas, Jakobus en Johannes.

Wij zijn vanmorgen naar hier gekomen en laten even achter ons, wat onze dagen vult:

Het kantoor, het bedrijf, de school of wat we thuis allemaal doen. We laten het even achter ons.

“En zij lieten terstond hun netten liggen en volgden Hem”.

Nadat wij onze netten loslaten, nadat we loslaten wat ons bezighoudt, nadat we loslaten waar we moe van worden, daarna volgen we Hem.

Naar het voorbeeld van die eerste leerlingen van de Heer.

Zo herkennen we vanmorgen het evangelie van Markus in onze levensdagen. Zo hedendaags en zo dichtbij is het evangelie. Naar hier zijn we gekomen, vanuit ons verlangen bij God te willen horen.

Jezus volgen, kan dat? Jezus volgen dat kan op vele verschillende manieren. Maar voor iedereen die de Heer wil volgen geldt deze regel: Je zult, om te kunnen volgen, moeten proberen los te laten wat je belemmert om bij God te horen.

Ik begin steeds meer te beseffen, dat kind van God zijn alles te maken heeft met het loslaten van je netten. En dan open staan voor God. Vrij van beknellingen.

Wij laten niet alles los, wij worden niet leeg voor God, maar wij laten los wat ons belemmert bij God te horen.

Misschien beleeft u dat vanmorgen ook een beetje zo, als je de eerste liederen hebt gezongen, een gebed hebt gehoord, als je contact maakt met de rust in dit huis, misschien beleef je dan iets van dat kunnen loslaten, wat belemmerend en benauwend is.

Maar hoe hard wij ook proberen, het zal vanmorgen niemand van ons gelukken om alles wat ons knelt en benauwd los te laten. Dat kunnen we niet, niemand van ons. Er hangt en kleeft van alles in en aan ons, dat wij zelfs hier niet los durven laten: Wij vinden het moeilijk om bijvoorbeeld onze verslavingen los te laten. Maar ook onze zorgen. En ons verdriet kunnen en willen we ook niet loslaten. en gevoelens van spijt en schuld. We laten het niet los, we kunnen het niet.

Het kleeft aan ons, deze dingen horen bij ons en daardoor staan wij nooit helemaal zuiver en open voor God. het lukt ons gewoon niet om alle netten achter ons te laten.

En dan gebeurt er in ditzelfde huis een mysterie. Aan de Tafel die hier klaargemaakt is. Die Tafel waaraan de Heer zelf de gastheer is, Hij nodigt alle zielen. En aan die Tafel gebeurt wat ons niet lukt: Aan die Tafel vieren we dat God ons bevrijdt van wat ons dan nog bekneld. Hij draagt met ons die zware netten, die wij nog niet los durven laten. Ons verdriet, onze pijn en onze schuld.

Dit mysterie noemen we met een groot en deftig woord: Verzoening. Het Tafelgebed bepaalt ons en de samenleving bij het verleden, en langs de weg van schuldbelijdenis, en langs brood en wijn der genade, geeft deze maaltijd ons een flinke dosis vernieuwing.

Misschien zullen velen van ons dat straks ook innerlijk beleven als je brood breekt en wijn deelt: Wij worden innerlijk vernieuwd, maken een nieuw begin, onder Gods hoede. En innerlijk kun je dan zittend aan die tafel gaan voelen: Wij zijn niet alleen.

Maar er zijn vanmorgen misschien ook mensen in de kerk, die dit allemaal nog veel te abstract vinden. Verzoening, vernieuwing, wat moet ik me daarbij voorstellen. Ik weet niet hoe dat voelt? Misschien voel ik straks wel helemaal niets als ik aan die Tafel zit, misschien voel ik me juist dan wel heel alleen?

Daarom wil ik nog andere, minder abstracte woorden kiezen, om te zeggen waarom we deze Tafel klaargemaakt hebben.

In het hart van het Tafelgebed zeggen wij Jezus na:

“Doet dit tot mijn gedachtenis”

Weer zo'n abstract woord: gedachtenis. Wat bedoelt de Heer daarmee? Wat is gedenken?

Er zijn drie manieren om aan je verleden te denken.

Je kunt het verleden herinneren.

Maar je kunt ook het verleden herdenken.

En een derde mogelijkheid is: Je verleden gedenken.

En Jezus gebruikt met opzet dat laatste woord.

En ik wil duidelijk maken wat het verschil is tussen herinneren, herdenken en gedenken.

Als je je iets herinnert, dan denk je een moment terug aan iets wat in het verleden gebeurt is. Je herinnert je nog de laatste dag van een school, je herinnert je nog een heerlijke vakantie, je herinnert bittere en pijnlijke momenten. Je denkt er even aan.

Herdenken, dat is al heel wat anders. Herdenken doen we bijvoorbeeld op 4 mei. Dan denken we niet alleen terug aan de doden die gevallen zijn in de oorlog, maar dan denken we ook aan de betekenis van hun dood voor het heden. Dat we de vrede in onze dagen aan hen te danken hebben, we herdenken dat zij niet geheel voor niets hun leven gaven.

En zo kun je ook een zoveel jarig huwelijk herdenken.

Dan denk je aan het verleden en haar betekenis voor het heden.

Maar gedenken gaat nog veel verder.

Gedenken, dat is terugdenken aan een gebeurtenis in het verleden, die onmisbaar is voor je toekomst. Wij gedenken bijvoorbeeld een overledene. En dat is niet alleen maar herinneren, dat is ook meer dan herdenken, maar je denkt aan je geliefde, met het oog op je eigen toekomst.

“Doet dit tot mijn gedachtenis” zegt Jezus.

Wat zullen die eerste leerlingen vaak teruggedacht hebben aan dat moment dat ze al hun netten lieten liggen en de Heer volgden. Maar hoe ingrijpend moet het voor hen geweest zijn, dat de Heer met hen de maaltijd van gedachtenis vierde, en daarbij wees op de toekomst.

“Ik zal je een visser van mensen maken”

Jezus opent met die woorden de ogen van de leerlingen voor hun medemensen. Jezus leert ons elkaar en het leven te zien met het oog op de toekomst.

En dat betekent voor mij nu heel concreet: Als ik alleen maar herinner of herdenk, dan zal ik in de crisis van mijn leven gevangen blijven. Maar als ik het aandurf om de Heer te gedenken, dan durf ik mijn eigen toekomst weer aan.

Ik vind die vissersnetten een prachtig symbool voor de crises die wij meemaken. De crisis van de depressie, de crisis van het conflict, de politieke crisis, gewetenscrisis, de persoonlijke crisis, in wat je bezit en vooral in wat je verliest. En niet te vergeten deze hele aarde in crisis met zichzelf.

En God wil niet alleen dat wij die crisis achter ons laten, maar God helpt ons ook de crisis te overwinnen.

En daar is geloof voor nodig. Daar is vertrouwen voor nodig.

Een diepe crisis laat je niet zomaar achter je, want je raakt er meestal door verwond.

Maar een diepe crisis kun je wel overwinnen.

Jij kunt sterker blijken dan de crisis waarin je verkeert.

Dat God zich steeds weer verzoent met zijn schepping, en met ons mensen, dat is een gave, waarvan we ons in al ons bezig zijn nauwelijks meer bewust zijn.

En dat is de beste reden om aan die Tafel van de Heer plaats te nemen. omdat God aan ons heeft gedacht, gedenken wij zijn Zoon. Dat Hij de crisis van de dood heeft overwonnen, dat is het grootste geheim dat ik ken. En dat wij in die gedachtenis weer nieuw mens kunnen worden dat is een ongekend wonder van de ziel.

In Schrift en Tafel Jezus achterna. Niet om God op de rug te kijken, maar om Hem te volgen naar de toekomst die Hij voor ons opendoet, als wij dat niet durven.

Jakobus en Johannes laten zelfs hun eigen vader achter om Jezus te volgen. Niet omdat ze hun vader in de steek willen laten, maar omdat ze weten dat ook hun vader nooit alleen is.

Ik wil u uitnodigen om met mij los te laten wat ons belemmert, elkaar aan de ogen herkennen aan deze tafel, aan God geven wat je belast, en een beetje nieuw worden. Zodat die innerlijke vernieuwing je leven in de komende dagen zal bepalen, op het kantoor, in je werk, op school, of thuis, of waar je ook bent.

Laat je netten maar los en wandel met die God, die beloofde ons nooit los te zullen laten.

AMEN